



Kommunal og regionaldepartementet

Deres ref.:

Vår ref.:

10/151599/THAL

Dato:

19.08.2010

## **Valgets kval? Utredning for etablering av en sentral valgenhet. Høringssvar fra Bærum kommune**

Vedlagt oversendes Bærum kommunes høringssvar vedtatt i valgstyret 18. august 2010.

Odd Reinsfelt  
Ordfører

Tone Halvorsen  
spesialrådgiver



Dato: 26.07.2010 Arkivkode: N-122 Bilag nr: Arkivsak ID: 10/10638 J.post ID: 10/91703  
Saksbehandler: Tone Halvorsen

Behandlingsutvalg	Møtedato	Saknr.
Valgstyret	18.08.2010	002/10

## HØRING - VALGETS KVAL? UTREDNING FOR ETABLERING AV EN SENTRAL VALGENHET

### BAKGRUNN FOR SAKEN

Kommunal- og regionaldepartementet har sendt på høring rapporten ”Valgets kval? – utredning for etablering av en sentral valgenhet”.

**Høringsfrist er satt til 1. september 2010.**

Departementet har bedt Direktorat for forvaltning og IKT (Difi) utrede hvor vidt det bør etableres en sentral valgenhet, som skal overta kommunaldepartementets arbeid med forberedelse- og gjennomføring av valg.

Bakgrunn for ønsket om en alternativ organisering er å skille ut de operative oppgavene, som tar en vesentlig og økende grad av departementets ressurser, blant annet til utvikling og forvaltning av et sentralt valgsystem. I tillegg stilles det spørsmål om det bør være større avstand mellom den politiske ledelsen og det administrative arbeidet for å sikre en upartisk valgavvikling.

Det foreslås å legge til rette for en faglig direktorsrolle som omfatter å være en faglig rådgiver for departementet og kompetanseorgan utad.

I vurdering av oppgavefordeling mellom KR D og en ny sentral valgenhet er det lagt til grunn at flest mulig oppgaver bør overføres for å gi den nye enheten en størrelse som gir et visst grunnlag for et fagmiljø og en effektiv drift. Til sammen anslås nødvendig bemanning til 13-15 årsverk.

Kriterier for stedsvalg er gode kommunikasjonsmuligheter, begrenset reisetid fra Oslo, tilgang til kompetanse samt mulighet for samlokalisering.

Etableringstidspunktet er satt til 1. januar 2012.

**Forslag til vedtak:**

Redegjørelsen oversendes departementet som Bærum kommunes høringssvar.

Odd Reinsfelt  
Valgstyrets leder

---

**Vedlegg:**

horingsbrev\_difi2010.pdf  
Valgets kval.pdf

966256  
966136

## **BEHANDLINGEN I VALGSTYRET**

### **Votering:**

Enstemmig vedtatt.

### **VALG-002/10 - 18.08.2010 Vedtak:**

Redegjørelsen oversendes departementet som Bærum kommunes hørings svar.

## REDEGJØRELSE

Kommunal- og regionaldepartementet ba høsten 2009 Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) om å utrede alternativer til dagens organisering av valgarbeidet på statlig nivå. I oppdraget ble det bedt om å utrede hvorvidt det bør etableres en sentral valgenhet på bakgrunn av at det kan være behov for å skille ut de mer operative oppgavene samt at det kan stilles spørsmål om det bør være større avstand mellom den politiske ledelsen og det administrative arbeidet med valg.

Bærum kommune er positiv til at det etableres en sentral valgenhet og støtter vurderingene i at det er hensiktsmessig å organisere enheten som et direktorat.

Nedenfor følger Bærum kommunes innspill til forslag i rapporten.

### **Kompetansebehov**

Det anslås i rapporten at 8 av de 10 årsverkene som KRD nå disponerer til valgforberedelser og -gjennomføring, bør overføres til en ny sentral enhet. Oppgavetilfanget i en sentral enhet vil imidlertid øke som følge av arbeidet med utvikling av et sentralt valgssystem. Totalt anslås antallet å bli mellom 13-15 personer.

Endringer i regelverk medfører ofte konsekvenser for en praktisk tilrettelegging av valggjennomføringen som ikke alltid er lett å forutse. Bærum kommune vil derfor anbefale et større fokus på personell med praktisk erfaring med valgforberedelse og -gjennomføring.

Bakgrunn fra praktisk erfaring med valg er også nødvendig i kommunikasjonen med og i utarbeidelse av informasjon til valgmedarbeidere, for å unngå ulik praksis/lovbrudd i gjennomføringen.

En styrking av den sentrale enheten med valgerfarne personer vil også gi enheten kompetanse i forhold til arbeidet med opplæring. Bærum kommune ser opplæring som en av de viktigste oppgavene til den nye valgenheten.

### **Veiledning og opplæring**

Fylkesmannsembetet holder tradisjonelt kurs vedrørende endringer i loven samt utfylling av møteprotokoller og skal i tillegg svare på spørsmål vedrørende valgloven og valgavvikling. Bærum kommune støtter utredningen i synet på at manglende kontinuitet gir fylkesmannen en lite tilfredsstillende kompetanse.

KRD inngikk ved valget i 2009 samarbeid med brukerorganisasjonen Valgforum om utarbeidelse og gjennomføring av regionale opplæringskonferanser. Valgforums styremedlemmer utarbeidet kurspakkene og tok i stor grad på seg oppdraget som kursholdere. I opplæringen var det lagt vekt på best practise, beredskapsplaner, opplæring, instruksjer, rutiner mm. Konferansene ble avholdt i mai/juni i valgåret. Samarbeidet videreføres til valget i 2011.

Etter Bærum kommunes syn har leverandører av valgsystemer vært et viktig supplement i opplæringen. I tillegg til å avholde tekniske kurs for brukere, har ErgoGroup med sin valgfaglige kompetanse og lange erfaring med praktisk tilrettelegging og gjennomføring av valg bidratt til generell opplæring av valgmedarbeidere. Bærum kommune håper at denne kompetansen blir brukt i det videre opplæringsarbeidet, da ErgoGroup er valgt som leverandør i utvikling av et nytt sentralt valgssystem.

Som Bærum kommune ser det dekker ikke sentrale myndigheter behovet for veiledning og opplæring. Bærum kommune ser behovet for et fagmiljø som kan gi kommunene et bedre veiledningstilbud.

### **Valgforums fremtidige rolle**

I henhold til rapporten kan Valgforum fortsatt ha en rolle mht. opplæring av kommunale valgmedarbeidere. Bærum kommune mener at en så viktig oppgave som organisert opplæring av valgfunksjonærer bør overføres fra Valgforum til en permanent opplæringsenhet. Styremedlemmene i Valgforum er inne i en svært hektisk periode med valgarbeid i egen kommune/eget fylke på tidspunktet for opplæringskonferansene. Bak arbeidet med opplæringen i 2009 lå mye idealisme og ubetalt innsats.

I en sentral enhet vil man kunne legge opplæringsplaner og utvikle kursmateriell i mellomåret. Sesongvariasjonen vil gi prioritet til oppgaven og kvalitetssikring av resultatet. I tillegg til å avholde opplæringskonferanser anbefaler Bærum kommune at det utarbeides et eget grunnkurs i valg for nye valgmedarbeidere.

Valgforum bør returnere til å være et nettverk og et forum for erfaringsutveksling samt en referanse- og høringsinstans for den nye valgenheten.

### **Lokalisering**

Fysisk avstand har i enkelte sammenhenger vært framholdt som et virkemiddel for økt faglig uavhengighet. Etter Difis vurdering bør et organ med behov for uavhengighet ikke plasseres i regjeringskvartalet.

Sannsynlige konsekvenser ved en lokalisering utenfor Oslo er økt reisetid, tap av nøkkelkompetanse, mindre tilgang til relevant kompetanse, økte reisekostnader og lavere leiekostnader, samt ekstra gjennomføringskostnader sammenliknet med lokalisering i Oslo. På denne bakgrunn foreslår Difi følgende kriterier for stedsvalg: gode kommunikasjonsmuligheter fysisk og teknologisk, begrenset reisetid fra Oslo, tilgang til kompetanse samt mulighet for samlokalisering med en vertsinstitusjon.

Samlokalisering med en vertsinstitusjon kan også være nyttig med tanke på bruk av klagenemd. Normalt er det nemlig svært få klager på lokalvalg og tilskuddsordninger, og det vil være urasjonelt å opprette særskilt klagenemd bare for dette. Klagebehandling bør derfor, i følge Difi, legges til et eksisterende klageorgan, og da vil samlokalisering med denne klagenemdas sekretariat være gunstig.

Bærum kommune støtter rapportens syn på at lokalisering i nærheten av Oslo vil være et godt alternativ. Den sentrale valgenheten vil ha fordel av nærhet til riksmidlene, behov for kontakt og samordning med andre statlige myndigheter, og at det er enklere å finne relevant kompetanse i Oslo-området.

Oslo kommunes valgavdeling innehar en meget stor valgkompetanse og vil fortsatt være en viktig samarbeidspartner i det sentrale valgarbeidet i Norge. Fra nærliggende kommuner og fylkeskommuner har departementet tradisjonelt innhentet kompetanse fra nøkkelpersoner til prosjektarbeid og til referansegrupper.

Valgstyret i Bærum anser Sandvika som aktuell lokalisering med kort reisetid til Oslo. Sandvika er et knutepunkt for offentlig kommunikasjon (E18, E16, NSB og Flytoget) og tilgangen på relevant kompetanse er svært god. Det er også god mulighet for samlokalisering med en vertsinstitusjon, som for eksempel NAV, Skattens Hus eller olitiet.